NOMODDIY AKTIVLAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH

Rozmatova Umida Yuldashevna
TDIU Moliyaviy tahlil kafedrasi òqituvchisi

Annotatsiya: Maqola nomoddiy aktivlar auditini maqsadi, uni o'tkazish boshqichlari, audit ketma-ketligi va xalqaro standartlar asosida auditni tashkil etish masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: nomoddiy aktivlar, audit ketma ketligi, audit bosqichlari, xalqaro standart.

Аннотация: В статье описаны цель аудита нематериальных активов, его проведение, последовательность проведения аудита и организация аудита на основе международных стандартов.

Ключевые слова: нематериальные активы, последовательность аудита, этапы аудита, международный стандарт.

Abstract: The article describes the purpose of the audit of intangible assets, its implementation, the sequence of the audit and the organization of the audit based on international standards.

Key words: intangible assets, audit sequence, audit stages, international standard.

Dunyo mamlakatlarida ilmiy-texnik salohiyat yuqori sur'atlarda rivojlanayotgan bir davrda mazkur ilmiy-texnik salohiyatning tarkibiy qismi hisoblangan nomoddiy aktivlarni ishlab chiqarish, xizmatlar sohasiga joriy etish darajasi o'sib bormoqda. Mamlakatlarda innovasion faoliyatni baholovchi muhim ko'rsatkichlardan biri innovasiyalarga sarflanayotgan mablag'larning mamlakat yalpi ichki mahsulot qiymatiga nisbatidir. 2021 yilda barcha kompaniyalarning nomoddiy aktivlari qiymati 74 trillion dollarga yetdi: yuqori va o'rta daromadli mamlakatlar orasida nomoddiy aktivlardan faol foydalanadigan korxonalarning aksariyati mos ravishda AQSh va Xitoyda joylashgan. «McKinsey» global institutini 2017 yil yakunlari bo'yicha innovasiyalarni joriy etish yuzasidan bergan hisobotiga ko'ra innovasiyalarga qilinayotgan xarajatlarni YaIMga nisbati Rossiyada 2,2 foizni, Xitoyda 12,7 foizni, AQShda 21,7 foizni, rivojlanayotgan davlatlardan Xindistonda 3,3 foizni, Braziliyada 2,8 foizni tashkil etgan.» Bu ko'rsatkich O'zbekistonda 0,2 foizni tashkil etmoqda. Mazkur sohada Shvesariya, AQSh, Isroil davlatlari yetakchilik qilmoqdalar. Yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulot ishlab chiqarish va xizmatlar ko'rsatish negizida nomoddiy aktivlar alohida ahamiyat kasb etadi.

Nomoddiy aktivni auditorlik tekshiruvining maqsadi nomoddiy aktivga tegishli bo'lgan amaldagi qonunchilikka rioya qilinishi, nomoddiy aktivni sotib olishda

to'lovlar va mukofotlar, ganararlar shuningdek, vujudga keladigan soliqlar va yig'imlarni to'g'ri hisoblanishi ustidan nazorat qilishdan iboratdir.

Nomoddiy aktivni auditorlik tekshiruvidan o'tkazishning maqsadi Mamatov Z.T. ning fikricha quyidagilarni aniqlashdan iborat:

1.Nomoddiy aktivlar mavjudligi ustidan nazorat o'rnatilishini aniqlash (mulkiy obyektlarni nomoddiy aktivlar qatoriga olib borishning to'g'riligi; mavjudligini va muomalalarni hujjatlashtirishning to'g'riligini tekshirish; nomoddiy aktivlarni baholashning to'g'riligini tekshirish; inventarizasiya qilish; hisobot ko'rsatkichlarining sintetik va analitik hisob ma'lumotlariga mosligini aniqlash);

2.Sintetik hisobni yuritish, nomoddiy aktivlarning kirimi va chiqimiga doir muomalalarni soliqqa tortishning to'g'riligini tekshirish (nomoddiy aktivlar kirimi va chiqimiga doir muomalalarni sintetik hisob registrlarida aks ettirilishi; nomoddiy aktivlar kirimga olinishi va chiqim qilinishiga doir muomalalarni soliqqa tortish masalalari);

3.Nomoddiy aktivlarga amortizasiya hisoblash va hisobda aks ettirish (foydali xizmat muddatini belgilashning asoslanganligi; amortizasiya hisoblashda qo'llanilgan usullarning qonuniyligi va asoslanganligi; amortizasiya ajratmalarining hisobda aks ettirilishi). Yuqorida keltirilgan masalalar bo'yicha yetarli ma'lumotlarga ega bo'lish auditorga nomoddiy aktivlar hisobining holatini mustaqil baholash va qoida buzarliklar hamda amaldagi qonunchilik va belgilangan qoidalardan chetga chiqishlarni aniqlashga imkon beradi.

Auditor nomoddiy aktivlar auditini vazifalari quyidagilardan iboratdir Tulaxodjayeva M.M., Ilxomov Sh.I., Axmadjonov K.B. va "Audit" darsligida quyidagicha ko'rsatilgan:.

- nomoddiy aktivlarni hisobga olinishi va ular bilan bog'liq muomalalarni soliqqa tortilishi asosiy me'yoriy xujjatlarga muvofiqligini tekshirish;
- kompaniyaning hisob siyosati to'g'risidagi buyrug'i (farmoyishi) (nomoddiy aktivlar hisobiga taalluqli qismi) ni tekshirish;
- nomoddiy aktivlar sintetik va analitik hisobi bo'yicha kompaniyada qo'llaniladigan hisob registrlarini tekshirish;
- nomoddiy aktivlarga taalluqli muomalalarni hisobga oladigan dastlabki hujjatlarni tekshirish;
- buxgalteriya hisobotlarini tekshirish.

Bizning fikrimizcha nomoddiy aktiv auditining vazifalari quyidagilardan iborat:

•korxonada nomoddiy aktivning turi va shakli bilan tanishish;

•korxonada nomoddiy aktiv egalari bilan hisob-kitoblarning turi va shakli bilan tanishish;

•nomoddiy aktiv egalariga amalga oshirilgan hisoblashishlar va to'lovlarni xamda ularni buxgalteriya xisobida to'g'ri aks ettirilishini tekshirish;

•nomoddiy aktiv hisobining analitik va sintetik xisob tizimlarini baxolash;

•nomoddiy aktiv bo'yicha majburiyatlarga oid moliyaviy hisobotda keltirilgan ma'lumotlarning joriy hisob ma'lumotlariga mosligini tekshirish va ularning to'g'riligiga xolisona baho berish;

• buxgalteri balansi ma' lumotlarini tekshirish;

•auditorlik taxlili usulidan foydalanib korxonada nomoddiy aktiv obyektlarini to'g'ri hisobga olinishi buyicha takliflar ishlab chiqishdan iborat.

Buxgalteriya hisobining schyotlar rejasida korxonaga mulkiy huquq asosida tegishli bo'lgan nomoddiy aktivlarning miqdori va harakati to'g'risidagi ma'lumotlarni umumlashtirish uchun 0400-«Nomoddiy aktivlarni hisobga oladigan schetlar» (0410-0490) schyotlar mo'ljallangan. Bu schyotlar balansga nisbatan aktiv bo'lib, ularning debet tomonida mavjud nomoddiy aktivlarning qoldig'i, kirimi va kreditida xo'jalikdan chiqishi aks ettiriladi.

Nomoddiy aktivlarni audit jarayonidan o'tkazishda ular kirimini to'g'ri rasmiylashtirilgani, kirimi bo'yicha qilingan xarajatlarni ular boshlang'ich qiymatlarida to'g'ri aks ettirilgani, ular amortizatsiyasi va qadrsizlanishini to'g'ri hisoblanganligi hamda nomoddiy aktivlarni tugatish va ular chiqimini haqqoniy ko'rsatilganligiga xolis baho berishdan iborat.

Nomoddiy aktivlar amortizatsiyasini to'g'ri hisoblanishi auditning muhim masalalaridan biri bo'lib hisoblanadi. Chunki barcha nomoddiy aktivlarga ham amortizatsiya hisoblanmasligi mumkin. Chunonchi, xizmat muddati aniq bo'lmagan nomoddiy aktivlar hamda gudvelga amortizatsiya hisoblanmaydi balkim ular faqat qadrsizlanishga tekshiriladi xolos.

Nomoddiy aktivlarxarakati bo'yicha audit qilinadigan buxgalteriya o'tkazmalari

Muomalalar mazmuni	№21-BHMS bo'yicha		
	Schyotlar bog'lanishi		Yozuvlarni tasdiqlovchi hujjatlar
	Dt	Kt	
1. Nomoddiy aktiv dastlabki qiymati bo'yicha (haqiqiy tan-narxi bo'yicha) sotib olinganida	0410-0490	0830	Oldi-sotdi shartnomasi qabul qilib berish dalolatnomasi
2. Korxonaning o'zida yaratilgan nomoddiy aktivlarni haqiqiy tannarxi bo'yicha kirimga olish	0410-0490	0830	Ilmiy-tadqiqot ishlanmalar dasturlari, loyiha-smeta hujjat. NA qa-bul qilish top-shirish dalolat.

3. Ustav kapitaliga ulush sifatida yoki obuna bo'lingan aksiya qiymatini to'lash hisobiga olingan nomoddiy aktivlarni kirim qilish	0410-0490	4610	Ta'sis shartnomasi, qabul qilish topshirish dalolatnomasi
4. Ekspert bahosi bo'yicha tekinga yoki hukumat organining subsidiyasi sifatida olinganda	0410-0490	8530	Tekinga berish to'g'risida shart-noma, Q. Q-T dalolatnomasi,NA qayta baholash dalolatnomasi
5. Nomoddiy aktivlarla amortizatsiyasi hisoblanishi	2010,9420	0510-0590	Amortizatsiya hisob kitobi

Agarda korxona buxgalteri barcha nomoddiy aktivlarga amortizatsiya hisoblasa korxona xarajati oshadi foyda ham shunga mos kamayadi hamda korxona sof aktivlari ham shu summaga kamayadi. Bu esa o'z navbatida korxona asosiy ko'rsatkichlariga salbiy ta'sirini ko'rsatadi.

Mamlakatimizdagi amalda bo'lgan me'yoriy xujjatlarga asosan barcha nomoddiy aktivlarga amortizatsiya hisoblanadi. Biz korxonalarga 38-sonli "Nomoddiy aktivlar" nomli moliyaviy hisobotning xalqaro standartiga asosan faqatgina xizmat muddati aniq bo'lgan nomoddiy aktivlarga amortizatsiya hisoblashni qolgan nomoddiy aktivlar esa faqat qadrsizlanishga tekshirilishini taklif qilamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Rozmatovna, Y. U. (2022). Improvement of Intangible Assets Accounting and Auditing. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, *9*, 102-104.
2. Rozmatova Umida Yuldashevna. (2023). IQTISODIYOTNI TARTIBLASHDA BOZOR MEXANIZMI . *Journal of New Century Innovations*, *30*(3), 12–13. Retrieved from https://newjournal.org/index.php/new/article/view/7342
3. Nurmanov, U. A. (2022). Budgeting in the management of current assets. *Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities*, *2*(1.1 Economical sciences).
4. У.А. Нурманов. (2024). Жорий активларни бошқаришда тизимли ёндашишни такомиллаштиришнинг муҳимлиги. World Scientific Research Journal, 23(2), 277–286. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3041
5. Yuldasheva, U. A. (2022). THE IMPACT OF THE TAX BURDEN ON THE FINANCIAL ACTIVITIES OF BUSINESS ENTITIES. *ILMIY TADQIQOT VA INNOVATSIYA*, *1*(1), 55-63.
6. Yuldasheva Umida Asanaliyevna. (2024). WAYS TO OPTIMIZE THE TAX BURDEN ON ORGANIZATIONS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *American Journal of Business Management, Economics and Banking*, *20*, 248–253. Retrieved from https://www.americanjournal.org/index.php/ajbmeb/article/view/1782
7. Yuldasheva, U. (2022). IQTISODIYOTNING XALQARO INTEGRATSIYASIDA INVESTITSIYALARNING O'RNI VA AXAMIYATI. INTERNATIONAL CONFERENCE ON LEARNING AND TEACHING, 1(4), 336–345. Retrieved from https://researchedu.org/index.php/iclt/article/view/2742

8. Юлдашева, Д. А. (2024). ИНФОРМАЦИОННАЯ ОСНОВА ОЦЕНКИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ. *World scientific research journal*, *23*(2), 57-66.

9. Yuldasheva D.A. (2023). INFORMATION AND ANALYTICAL BUSINESS ENVIRONMENT AND ITS INTERACTION WITH ACCOUNTING IN THE DIGITAL ECONOMY. *European Journal of Research Development and Sustainability*, *4*(1), 9-12. Retrieved from https://scholarzest.com/index.php/ejrds/article/view/3106

10. Сагдиллаева, З. А. (2024). ФИНАНСОВЫЙ АНАЛИЗ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ РАЗВИТИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА. *World scientific research journal*, *23*(2), 191-198.

11. Сагдиллаева, З. А. (2024). СОДЕРЖАНИЕ И ПОРЯДОК ПРОВЕДЕНИЯ АНАЛИЗА ФИНАНСОВОЙ ОТЧЁТНОСТИ, СФОРМИРОВАННЫЙ НА ОСНОВЕ МСФО. *World scientific research journal*, *23*(2), 437-442.

12. Sardor Umarovich Kholdorov (2022). Investitsion loyihalarini moliyalashtirishda xavflarni baholash va boshqaruv masalalari. "*The processes of digital transformation in the economy, finance and management in the context of a pandemic*", 6, 916-927 pp.

13. Сардор Умарович Холдоров (2022). Рақамли иқтисодиёт шароитида инвестицион фаолиятини молиялаштириш истиқболлари. *"Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси: мақсад, тамойиллар ва ривожланиш истиқболлари"*, 3, 326-329 б.

14. Абдуллаев Аброр Бозарбоевич. (2023). Корхона солиқ мажбуриятларини самарали бошқаришни таъминлашда солиқ аудитининг роли. World Scientific Research Journal, 21(1), 134–142. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2871

15. Абдуллаев, А. Б. (2019). Совершенствование учета и анализа налогов improvement of accounting and analysis of taxes. ББК 65.052 Б 94, 10.

16. Абдуллаев Аброр Бозарбоевич. (2023). Солиқ таваккалчилигини бошқаришда солиқ аудитининг роли ва вазифалари. World Scientific Research Journal, 21(1), 166–175. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2874

17. Abdullayev, A. B., & Ochilov, O. I. (2021). A new approach to the methodology of tax analysis. Asian Journal of Research in Business Economics and Management, 11(9), 19-25.

18. Pardayevich, K. B. (2022). ANALYSIS OF PRODUCT PRICING BASED ON PRODUCT PARAMETERS AND CUSTOMER CHOICE. *Journal of new century innovations*, *6*(1), 67-79.

19. Якубов Улугбек Касимович. (2024). Хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий- иқтисодий ҳолатини таҳлилида ташқи иқтисодий фаолият кўрсаткичларидан фойдаланиш масалалари. World Scientific Research Journal, 23(2), 428–436. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3055

20. U.Yakubov, Q.Altiyev, Sh.Maxmudova. (2022). Biznes tahlilda raqamli texnologiyalar. (Darslik). –T.: "Nihol print", 236 b.

21. Klichev, B. (2024, февраль 23). Inson kapitalini rivojlantirishda ishchilar harakati tahlili. Ilm-fan taraqqiyotida mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirish va kambag'allikni qisqartirish, Farg'ona, O'zbekiston. https://doi.org/10.5281/zenodo.10901976

22. Қличев, Б. (2021, май 21). Маҳсулот (иш, хизматлар) га баҳо шакллантириш масалалари. Бухгалтерия ҳисоби ва аудиторлик фаолиятини халқаро стандартлар асосида ташкил этишнинг долзарб масалалари. https://doi.org/10.5281/zenodo.10647005

23. Қличев, Б. (2021, май 21). Ўзбекистонда ишбилармонлик фаоллиги таҳлилини ташкил этиш. Бухгалтерия ҳисоби ва аудиторлик фаолиятини халқаро стандартлар асосида ташкил этишнинг долзарб масалалари. https://doi.org/10.5281/zenodo.10646960

24. Қличев, Б. (2021, май 5). Ишбилармонлик фаоллиги индекси таҳлили. Biznes-tahlilni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari va istiqbollari. https://doi.org/10.5281/zenodo.10647021

25. Қличев, Б. (2022, сентябрь 16). Операцион фаолият таҳлилида харидор танлови асосида маҳсулотга баҳо шакллантириш масалалари. Инновацион ёндашув асосида молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларини жорий этиш. https://doi.org/10.5281/zenodo.10647059

26. Қличев Бахтиёр Пардаевич. (2024). Ишчилар кўнимсизлиги таҳлили. *World Scientific Research Journal*, *23*(2), 287–294. Retrieved from http://wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3042

27. Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). Ta'limda texnalogiyalarni qo'llash hamda xorijiy tillarni o'rgatish orqali mutaxassislarni malakali kadr sifatida chiqarish islohatlari. Scientific approach to the modern education system, 2(18), 62-64.

28. Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). Kichik biznesga qanday yengilliklar beriladi, kimlar 20 mln yoki 30 mln to'lasa soliq hisobotini yuritishi shart emas, 2023 yilgi soliq o'zgarishlari. ijodkor o'qituvchi, 3(32), 30-32.

29. Қиличев Ботир Пардаевич. (2024). COVID-19 пандемиясидан кейин туризмни ривожлантириш йўналишлари. Образование наука и инновационные идеи в мире, 39(2), 130–134. Retrieved from https://newjournal.org/index.php/01/article/view/11578/11219

30. Abdullaevich, K. M. (2020). Issues to enhance financial literacy on extrabudgetary targeted funds. *International Journal of Research in Social Sciences*, *10*(8), 129-135.

31. Курбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Яширин иқтисодиётга қарши курашишда фискаль сиёсат, хорижий тажриба, муаммо ва ечимлар. World Scientific Research Journal, 23(2), 257–265. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3039

32. Курбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Солиқ маъмурчилигида молиявий технологиялар – хуфиёна иқтисодиётни қисқартириш омили сифатида. World Scientific Research Journal, 23(2), 266–276. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3040

33. Курбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Қўшилган қиймат солиғини қўллашнинг халқаро амалиётдаги моделлари. World Scientific Research Journal, 23(2), 295–302. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3043

34. Курбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Хуфиёна иқтисодиёт шароитида фискал сиёсати ва унинг назарий асослари. World Scientific Research Journal, 23(2), 303–313. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3044

35. Курбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Божхона тўловларини ундиришда молиявий технологияларини қўллаш амалиётини такомиллаштириш. World Scientific Research Journal, 23(2), 314–324. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3045

36. Курбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Erkin iqtisodiy zonalar faoliyatini takomillashtirish va normativ-huquqiy asoslari. World Scientific research Journal, 23(2), 344–351. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3048

37. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Fiskal siyosat bo‘yicha xorijiy mamlakatlar tajribasi va uni qo‘llash muammolari. World Scientific Research Journal, 23(2), 352–361. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3049

38. Dusiyarov, S. K. (2021). Issues Of Supporting Activities Of Business Entities Through Improving Tax Administration In Uzbekistan. *Academicia Globe*, *2*(11), 51-59.

39. Dusiyarov, S. X. (2023). Stages of entrepreneurship development in uzbekistan and its role in the national economy. *Modern Science and Research*, *2*(6), 16-25.

40. Дусияров Ш. (2021). Кичик тадбиркорлик субъектлари молиявий фаолиятига солиқларнинг таъсири таҳлили, Iqtisodiyot va ta’lim, 2021, 6, 105-109. https://cedr.tsue.uz/index.php/journal/article/view/289 .

41. Дусияров, Ш., Чоршанбаев, У., & Муратжанова, Л. (2024). Саноатни модернизациялашда самарали солиқ механизмларидан фойдаланиш йўллари. *Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil*, *2*(2), 367-376.

42. Fayziev, F. (2021). Маҳаллий бюджет даромадларини оширишда мулкий солиқларнинг аҳамияти. Архив научных исследований, 2(1). извлечено от https://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/305

43. Файзиев Фаррух Абдуллахожаевич. (2024). Ўзбекистонда ўзини ўзи банд қилиш: ривожланиш истиқболлари ва солиқ тизимидаги ўрни. World Scientific Research Journal, 23(2), 387–402. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3052

44. Abdullakhojaevich, F. F. (2020). Peculiarities of assessing real estate by market value for the taxation purpose. *International Journal of Research in Social Sciences*, *10*(7), 92-100.

45. Файзиев, Ф. (2020). Солиқ солиш мақсадида кўчмас мулкни бозор қийматида баҳолашнинг ўзига хос хусусиятлари. *Экономика и инновационные технологии*, (1 (2)), 218-227.

46. Хамидова Сулув Янгибоевна. (2023). Халқаро амалиётда ички аудиторлик текширувларини ўтказиш услубиётини ва ички аудитнинг халқаро стандартларини такомиллаштириш асослари. *"XXI ASRDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR, FAN VA TA’LIM TARAQQIYOTIDAGI DOLZARB MUAMMOLAR" nomli respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi*, *1*(8), 8–22.

47. Хамидова С.Я. (2023). Молиявий ҳисоботларни трансформация қилиш ва параллел усулларда тузишнинг ташқилий жиҳатлари. *"Conference on Universal Science Research 2023"*, *1*(8), 18–23.

48. Yuldashev, J. A. (2023). Marketing Principles of Formation of Reserve Funds in the Practice of Commercial Banks. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, *3*(5), 1–6. Retrieved from https://inovatus.es/index.php/ejbsos/article/view/1650

49. Юлдашев, Ж. А. (2023). Изучение современного состояния банковских поступлений, формы развития внутрибанковских и межбанковских расчетов. *World scientific research journal*, *12*(2), 186-196.

50. Юлдашев, Ж. А. ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА МИЖОЗЛАР БИЛАН МУНОСАБАТЛАР ҲОЛАТИНИ БАҲОЛАШ УСУЛИНИ ТАКОМИЛАШТИРИШ.

51. Yuldashev, J. A. (2022). Mechanisms of Customer Attraction Based on Marketing Strategies in Commercial Banks. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, *2*(10), 25–32. Retrieved from https://inovatus.es/index.php/ejbsos/article/view/1313

52. Самадова, Н. Р. (2024). КОРХОНА ИҚТИСОДИЙ САЛОҲИЯТИНИНГ КОМПЛЕКС ТАҲЛИЛИ COMPLEX ANALYSIS OF THE ECONOMIC COMPETENCE OF THE ENTERPRISE. *World scientific research journal*, *23*(2), 174-181.

53. Samadova Nargiza Rasulovna. (2023). Ways to Analyze Financial Potential Based on the Balance Sheet. *Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance*, *4*(12), 65-67. Retrieved from https://cajitmf.centralasianstudies.org/index.php/CAJITMF/article/view/661

54. Маматкулов, А. Х. (2023). Пахтани қайта ишлаш корхоналарида ишлаб чиқариш харажатлари бўйича таннархни ҳисоблаш усулларини такомиллаштириш. *Gospodarka i Innowacje.*, *41*, 142-145.

55. Маматкулов, А. (2017). Совершенствование учета затрат в производственном учете на хлопкоперерабатывающем предприятии. Экономика и инновационные технологии, (3), 111–117. извлечено от https://inlibrary.uz/index.php/economics_and_innovative/article/view/9264

56. Klichev Bakhtiyor Pardayevich. (2022). ISSUES OF PRODUCT PRICING IN THE ANALYSIS OF OPERATIONAL. Пандемия шароитида иқтисодиёт, молия ва бошқарувда рақамли трансформация жараёнлари (IV ФОРУМ «ЭКОНОМИКА В МЕНЯЮЩЕМСЯ МИРЕ» 2022 май КАЗАНЬ-ТАШКЕНТ), Казань-Ташкент. https://doi.org/10.5281/zenodo.6641015

57. Qlichev Baxtiyor Pardayevich. (2023). Xo‘jalik yurituvchi subyektlarda ishlab chiqarishning maksimal hajmi tahlili. YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT, 5 (2023), 187–192.

58. Қличев Бахтиёр Пардаевич. (2023). ОПЕРАЦИОН ФАОЛИЯТ ТАҲЛИЛИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ МАСАЛАЛАРИ . World Scientific Research Journal, 12(2), 263–271. Retrieved from http://wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2557

59. Қличев, Б. П. (2022). Маҳсулот сотиш ҳажми таҳлилини такомиллаштириш масалалари. *Science and Education*, *3*(5), 1719-1728.

60. САГДИЛЛАЕВА, З. А., & ЧОРИЕВ, И. Х. (2016). Проблемы аудита оплаты труда. In *СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ И РЕГУЛИРОВАНИЯ: ПОИСК ОПТИМАЛЬНЫХ РЕШЕНИЙ* (pp. 113-119).

61. Choriev, I., & Mamatqulov, A. (2018). THE EFFECT OF DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS ON SEGMENTAL SEPARATION OF POPULATION. *International Finance and Accounting*, *2018*(5), 12.

62. Тулаев Мирзакул Саламович. (2024). РАСЧЕТ РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА (ROE) В УЗБЕКИСТАНЕ . World Scientific Research Journal, 23(2), 182–190. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3031

63. Тулаев Мирзакул Саламович. (2024). МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТЛАРНИ КОЭФФИЦЕНТЛАР ЁРДАМИДА ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ МАСАЛАЛАРИ . World Scientific Research Journal, 23(2), 149–162. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3028